

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

8. SINIF

إعداد وترجمة

الأستاذ أحمد أرسلان

مترجم إلى
اللغة العربية

مؤسسة دار المعرفة
لشرح دروس المناهج التركية باللغة العربية

ملخص كتاب

التربية الدينية والأخلاق
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

الصف الثامن

مترجم للغة العربية

إعداد وترجمة الأستاذ

أحمد أرسلان

فهرس المحتويات

رقم الصفحة	الموضوع
3 - 13	الوحدة الأولى
14 - 24	الوحدة الثانية
25 - 34	الوحدة الثالثة
35 - 43	الوحدة الرابعة
44 - 55	الوحدة الخامسة
56	أجوبة التيسسات

الوحدة الأولى

KAZA VE KADER

القضاء والقدر

1. Allah Her Şeyi Bir ölçüye Göre Yaratmıştır:

1- لقد خلق الله تعالى كل شيء بقدر:

KADER kelimesinin sözlük anlamı, ölçmek ve belirlemek demektir.

المعنى اللغوي لكلمة القدر هو القياس والتحديد.

Kader, Allah'ın her şeyi sonsuz bilgisiyle bilmesi ve belirlemesidir.

والقدر اصطلاحاً هو علم الله ومعرفته اللامتناهية للأشياء.

Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır: “... Biz, her şeyi bir ölçüye (kader) göre yarattık.”

لذلك يقول الله (جلّ جلاله): "إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدْرٍ". (سورة القمر: 49).

“Güneş ve Ay bir hesaba göre (hareket etmekte)dir.”

“الشمس والقمر بحسبان”. (سورة الرحمن: 5). أي أن الشمس والقمر يتحركان بحركات محسوبة.

Kaza, hüküm vermek anlamındadır. والقضاء يأتي بمعنى إعطاء الحكم.

Allah'ın zamanı gelince olacak şeyleri yaratmasına kaza denir.

حيث يطلق اسم القضاء على خلق الله تعالى للأشياء عندما يحين وقتها المناسب.

2. Kader ve Evrendeki Yasalar: القدر والقوانين في الكون

Toplumsal yasalar: القوانين الاجتماعية

Yüce Allah (c.c.), Toplumsal olaylar arasında var olan sebep sonuç ilişkisini gösteren yasalar koymuştur.

لقد وضع الله تعالى قوانين تظهر علاقة السبب والنتيجة الموجودة بين الأحداث الاجتماعية.

Bunlara toplumsal yasalar denir.

ويطلق على هذه القوانين اسم القوانين الاجتماعية.

Kuraklık sonucu açlık ve susuzluk yaşayan insanların, yaşanabilir yerlere göç etmeleri ve tarımsal üretimin azalıp sanayileşmenin artmasıyla köyden kente göçün hızlanması toplumsal yasalara örnek verilebilir.

ويمكن ضرب مثال على القوانين الاجتماعية أنه نتيجة الجفاف قد يعيش الناس المجاعات والعطش، كما يمكن أن تحدث الهجرات إلى الأماكن الصالحة للعيش مما يؤدي إلى قلة الإنتاج الزراعي وتزايد الصناعة وتنتسارع الهجرة من القرى إلى المدن.

Örnek: “Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri gelince ne bir an geri kalırlar ne de bir an ileri gidebilirler.”

يقول الله تعالى: "لكل أمة أجل فإذا جاء أجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون". (سورة الأعراف: 34).

“...Bir toplum kendilerindeki özellikleri değiştirmeye kadar Allah, onlarda bulunanı değiştirmez...”

"إن الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بأنفسهم" (سورة الرعد: 11).

Biyolojik yasalar: القوانين الحيوية

canlıların yapısı, beslenmesi, korunması, gelişmesi ve üremesiyle ilgili yasalardır.

هي القوانين التي تتعلق ببنية الكائنات الحية وغذائها وحمايتها وتطورها وتكاثرها.

Her şeyi bir sebebe bağlayan Allah; bitki, insan ve hayvanların oluşumunu biyolojik yasalara bağlı kılmıştır.

لقد أقام الله تعالى الذي ربط كل شيء بسبب ما، بربط القوانين الحيوية بتكوّن النبات والحيوان والإنسان.

“Allah, her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayağı üzerinde yürür, kimi dört ayağı üzerinde yürür... Allah dilediğini yaratır; şüphesiz Allah her şeye kadirdir.”

"والله خلق كلّ دابة من ماء فمنهم من يمشي على بطنه ومنهم من يمشي على رجلين ومنهم من يمشي على أربع يخلق الله ما يشاء إن الله على كلّ شيء قدير". (سورة النور: 45).

Fiziksel yasalar القوانين الفيزيائية

Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili prensiplerdir.

هي المبادئ التي تتعلق بتكوّن المادة والطاقة، وتغيراتها، وبنيتها، وحركتها، والعلاقات بين المواد. Güneş'in, Ay'ın ve Dünya'nın birbirlerine olan mesafeleri, kendi yörüngelerinde hareket etmeleri, aralarındaki çekim kuvveti Allah'ın (c.c.) takdir ettiği değişmez evrensel yasaların göstergesidir.

فالمسافات بين الشمس والأرض والقمر، ودوران كل منها في مساره الخاص، وقوة الجاذبية فيما بينها هي مؤشر على القوانين الكونية الثابتة التي قدرها الله تعالى.

Bu konuya Kur'an'da şöyle değinilmiştir: **“Gece de onlar için bir delildir. Gündüzü ondan çıkarırız, bir de bakarsın karanlık içinde kalmışlardır. Güneş de kendi yörüngesinde akıp gitmektedir. Bu, mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen Allah'ın takdiri (düzenlemesi)dir. Ayın dolaşımı için de konak yerleri (evreler) belirledik. Nihayet o, eğrilmiş kuru hurma dalı gibi**

olur. Ne güneş aya yetişebilir ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzmektedir.”

وقد أشارت الآية الكريمة التالية إلى ذلك: "وَأَيَّةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلَمُونَ (37) وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَفْدِيرُ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ (38) وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ (39) لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ (40)" (سورة يس: 37 - 40).

3. İnsan İradesi ve Kader: إرادة الإنسان والقدر

Akıl ve irade sahibi olan insan; düşünce, söz ve davranışlarında özgür bir varlıktır.

الإنسان صاحب العقل والإرادة هو موجود حرّ بالتفكير والكلام والتصرف. إنسان، bu özgür irade ve akıl sayesinde iyiyi kötüye, doğruyu da yanlışta tercih edebilir.

وبفضل الإرادة الحرة والعقل يستطيع الإنسان الاختيار بين الخير والشر، وبين الصواب والخطأ.

الإرادة: İrade

bir şeyi yapabilmek veya yapabilmemek seçeneklerine sahip olmak demektir.

الإرادة هي امتلاك الإنسان للخيار بالقدرة على القيام بشيء ما أو عدم القيام به. Allah'ın iradesine "külli irade"; insanın iradesine ise "cüz'i irade" denir.

يطلق على إرادة الله تعالى اسم "الإرادة الكلية"، وعلى إرادة الإنسان "الإرادة الجزئية". إنسان iradesi sınırlıdır, Allah'ın iradesi ise sonsuzdur.

فإرادة الإنسان محدودة، في حين ان إرادة الله غير محدودة. إنسانın akli, iradesi ve sorumluluğuna ilişkin olarak Kur'anda şöyle buyrulur: "Kim iyi bir iş yaparsa, bu kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa aleyhinedir. Rabb'in kullara zulmedici değildir." Fussilet suresi, 46.

وقد تفضل الله تعالى بالقول في القرآن الكريم موضحاً العلاقة بين عقل الإنسان وإرادته ومسؤولياته بالقول: "من عمل صالحاً فلنفسه ومن أساء فعليها وما ربك بظلام للعبيد". (سورة فصلت 46).

4. Kaderle İlgili Kavramlar مفاهيم تتعلق بالقدر

العمر والأجل Ömür ve Ecel

İnsanın ve diğer canlıların doğumundan ölümüne kadar geçen zaman dilimine **ömür** denir.

يطلق اسم **العمر** على الفترة الزمنية التي تمضي منذ ولادة الإنسان والكائنات الأخرى حتى مماتها. Allah'ın (c.c.) takdir ettiği bu ömrün bittiği, hayatın sona erdiği âna da **ecel** denir.

ويطلق اسم الأجل على اللحظة التي قدر الله تعالى فيها أن تنتهي حياة هذا الكائن.
Her canlı türünün farklı farklı ömür ve ecelleri vardır.

فلكل كائن حي هناك عمر وأجل محدد يختلف عن غيره.
Kimi uzun bir zaman yaşarken kiminin de dünyada yaşadığı ömür çok kısadır.

فهناك من يعيش طويلاً وهناك من يعيش حياة قصيرة جداً.
Hiç bir canlının sonsuza kadar yaşayamayacağını biliyoruz.
فحن نعلم أنه لا يوجد أي كائن حي سوف يعيش للأبد.

“Nerede olursanız olun, sağlam ve tahkim edilmiş kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size ulaşacaktır...”

يقول الله تعالى: **“أينما تكونوا يدرككم الموت ولو كنتم في بروج مشيدة”**. (سورة النساء: 78).
Kur'an-ı Ke rim'de, şöyle buyrulmaktadır: **“Her can, ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz.”**
وقد تفضل الله تعالى بالقول في القرآن الكريم: **“كل نفس ذائقة الموت ثم إلينا ترجعون”**. (سورة العنكبوت: 57).

الرزق Rızık

Allah'ın (c.c.) canlılar için yarattığı nimetler onların yaşamlarını sürdürebilmesi içindir.

لقد خلق الله تعالى النعم المتعددة للكائنات الحية من أجل القدرة على الاستمرار في الحياة.
Bunların tamamı rızık olarak değerlendirilir.
جميع هذه النعم تعتبر رزقاً.
Yediklerimiz, içtiklerimiz, giydiklerimiz, bilgi, hikmet, teneffüs ettiğimiz hava yani kısaca maddi ve manevi bütün ihtiyaç duyulan şeyler bizler için Allah'ın (c.c.) bahşettiği rızıklardandır.

فكل ما نأكله، وما نشربه، وما نرتديه من ملابس، والعلم والحكمة، والهواء الذي نتنفسه، أي باختصار جميع الأشياء المادية والمعنوية التي نحتاجها هي أرزاق قد وهبنا الله تعالى إياها.
Kur'an-ı Kerim'de, **“Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızık Allah'a aittir...”** buyrulur rızık yegâne kaynağının Allah (c.c.) olduğu belirtilmiştir.

والآية الكريمة التي تقول: **“وما من دابة في الأرض إلا على الله رزقها”** (سورة التوبة: 6) تؤكد لنا أن المصدر الوحيد للرزق هو الله تعالى.

التوكل Tevekkül:

Allah'a teslim olmak, güvenmek, dayanmak ve ona sığınmak demektir.

التوكل يعني التسليم لله، والثقة به، والاعتماد عليه، والعياذ به (أي الالتجاء إليه).
Dinî bir terim olarak tevekkül, bir işi yaparken elinden gelen gayreti göstermekle birlikte kalben Allah'a bağlanıp ona güvenmek, sonucu ondan beklemek demektir.

والتوكل كمصطلح ديني يعني أنه مع الأخذ بالأسباب حين القيام بعمل ما يجب أيضاً الصلة القلبية بالله والثقة به، وتوقع أن نتائج العمل ستأتي من الله.

İnsan, tarlayı sürer, tohumunu eker, gerekli sulama ve bakımı yaptıktan sonra gerisini Allah'a bırakır.

فالإنسان بعد أن يحرق الحقل، ويبذر البذور، ويقوم بالسقاية والعناية اللازمة يترك الباقي لله. Hiçbir tedbir almadan ben Allah'a (c.c.) güveniyorum demek doğru bir tevekkül ve kader anlayışıyla bağdaşmaz.

أما القول توكلت على الله بدون اتخاذ أية تدابير فهذا لا يتعبّر توكلأً صحيحاً ولا يتوافق مع مفهوم القدر.

النجاح والفشل **Başarı ve Başarısızlık**

İnsan kendisine verilen akıl ve iradesiyle başarıya gidecek yolları öğrenir ve tercih eder.

إن الإنسان يتعلم الطرق المؤدية إلى النجاح ويختارها بواسطة العقل الذي وهبه الله إياه وبإرادته. Tercihleri sonucunda ya başarılı ya da başarısız olur.

ونتيجة لاختياره قد ينجح وقد يفشل.

Bir tercih söz konusu olduğu için başarı veya başarısızlığın sorumluluğu insanın kendisine aittir.

لذلك فإن نتيجة النجاح أو الفشل في خيار قد اختاره هو بنفسه تعود عليه.

Hak ve adaletten ayrılarak zulüm ve haksızlıkla bir şeyleri elde etmek başarı sayılmaz.

ولكن الحصول على الأشياء عبر الابتعاد عن الحق والعدالة وعن طريق اتباع الظلم لا يتعبّر نجاحاً.

Haksızlıkla ve adaletsizlikle sözde başarılar elde etmiş insanlarla ilgili Kur'an-ı Kerim'de, **"İşte bunlar dünyada da ahirette de çabaları boşa giden kimselerdir. Onların hiçbir yardımcısı da yoktur."** buyrulmaktadır.

وقد تحدثت الآية الكريمة التالية عن الناس الذين يحصلون على النجاح عبر ظلم الآخرين بالقول: **"أولئك الذين حبّطت أعمالهم في الدنيا والآخرة وما لهم من ناصرين"** (سورة آل عمران: 22).

Başarı yolunda insanın önüne çok sayıda engel çıkabilir.

قد يخرج الكثير من العوائق أمام الإنسان في طريق النجاح.

Bir engelle karşılaşıldığında hemen vazgeçmek ve sorumluluktan kaçmak doğru değildir.

وليس من الصواب أن ييأس الإنسان فوراً ويتخلى عن مسؤولياته إذا ما واجه عائقاً ما.

Başarılı olmak için kişinin çalışması, çabalaması, yaptığı işlerle ilgili gerekli her türlü gayreti göstermesi ve sorumluluklarını yerine getirmesi gerekir.

يجب على الإنسان لكي يكون ناجحاً أن يعمل ويبذل كل الجهود الممكنة واللازمة لنجاح عمله، ويؤدي مسؤولياته على أكمل وجه.

الصحة والمرض Sağlık ve Hastalık

Sağlık, Allah'ın (c.c.) insana bahşettiği nimetlerin başında gelir.

تأتي الصحة في مقدمة النعم التي أنعم الله تعالى بها على الإنسان.

Sağlığın değerini hasta olduğumuzda daha iyi anlarız.

ونحن نفهم الصحة بشكل أفضل عند المرض.

Küçük bir rahatsızlık bile insanın ağız tadını kaçıırır; onu hâlsiz ve yorgun düşürür.

فاذا أصاب الإنسان أدنى مرض لا يشعر الإنسان بطعم لأي شيء، وإنما يشعر بالتعب والإعياء.

Hastalık, insanın sağlığının bozulmasıdır. المرض هو فساد صحة الإنسان.

Yediđimiz, içtiğimiz şeylerin sağlıklı olması; çevrenin hijyen şartlarına uygun olması; yaşadığımız ortamın ısı, ışık, hava gibi etkenlerinin yeterli olması; uyku ve dinlenme gibi hususlara dikkat edilmesi hastalıklardan korunmamız ve sağlıklı kalmamız için büyük bir önem arz eder.

ومن الأمور الواجب الانتباه لها وإعطائها أهمية كبيرة من أجل أن نبقي أصحاء ولا نمرض هي طعامنا وشرابنا، وتوافر شروط النظافة في بيئتنا، وكفاية الحرارة والضوء والهواء في المكان الذي نعيش فيه، والنوم والراحة.

Bu konuyla ilgili Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulmuştur: **“Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyin!..”**

في هذا الخصوص تقول الآية الكريمة: "يا أيها الناس كلوا مما في الأرض حلالاً طيباً..." (سورة البقرة: 168).

4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (a.s.)

لنتعرف على سيدنا موسى عليه السلام:

Eski Mısır'da krallara Firavun adı verilirdi.

كان يطلق اسم الفرعون على ملوك مصر القديمة.

Hız. Musa'nın (a.s.) doğduğu zamandaki Firavun halka zulmediyordu.

وكان الفرعون في الوقت الذي ولد فيه موسى عليه السلام يظلم الناس.

Hız. İbrahim'in (a.s.) soyundan gelen İsrailoğullarına da türlü işkenceler yapıyordu.

وكان يعذب بني إسرائيل الذين ينحدرون من نسل سيدنا إبراهيم عليه السلام.

Gördüđu bir rüya sebebiyle bütün erkek çocukların öldürölmesini emretti.

وبسبب رؤيا شاهدها في منامه فقد أمر بقتل جميع الأطفال الذكور.

Hız. Musa (a.s.) tam bu sırada dünyaya gelmişti.

وقد ولد سيدنا موسى في تلك الأثناء بالذات.

Yeni doğan Musa'yı Yüce Allah bir lütuf olarak elbette kurtaracak ve onun emniyetini sağlayacaktı.

ولكن الله تعالى بلطفه أنقذ سيدنا موسى المولود حديثاً وحماه من فرعون.

Yüce Allah Hz. Musa'nın (a.s.) annesine **"...Onu emzir, başına bir şey gelmesinden endişe ettiğinde onu nehre bırak. Korkup kaygılanma. Biz onu sana geri döndüreceğiz ve onu peygamberlerden biri yapacağız..."** diye vahyetti.

وأوحى إلى أم موسى كما تقول الآية الكريمة: **"... أن أرضعيه فإذا خفت عليه فألقيه في اليم ولا تخافي ولا تحزني إنا رآدوه إليك وجاعلوه من المرسلين"** (سورة القصص: 7).

Yüce Allah Hz. Musa'yı (a.s.) korudu ve annesini ona sütanne olarak kavuşturdu.

وقد حمى الله تعالى سيدنا موسى عليه السلام وأعادته إلى أمة مرة أخرى كمرضعة له.

Allah (c.c.) tarafından kendisine peygamberlik görevi verilmiştir.

وقد أعطاه الله تعالى فيما بعد مهمة النبوة.

Firavun'u ve Mısır halkını Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine inanmaya çağırarak bir elçi olarak seçilmiştir.

وتم اختياره ليكون رسولاً من أجل دعوة فرعون وأهل مصر إلى عبادة الله تعالى وتوحيده.

Yüce Allah, Hz. Musa'nın (a.s.) kardeşi Harun ile birlikte Firavuna gitmesini ve onu hakka davet etmesini isteyerek şöyle buyurmuştur:

"İkiniz beraber Firavun'a gidin, çünkü o sınırı çok aştı. Yine de ona söyleyeceklerinizi yumuşak bir üslûpla söyleyin, ola ki aklını başına toplar veya içine bir korku düşer."

وقد تفضل الله تعالى بإرسال سيدنا موسى وأخاه هارون إلى فرعون لدعوته إلى الحق كما جاء في الآية الكريمة: **"أذهب إلى فرعون إنه طغى، فقل لا له قولاً لئنا نعلمه يتذكر أو يخشى"** (سورة طه: 44-43).

Hz. Musa (a.s.) ve Hz. Harun (a.s.), Firavun'un iman etmesi için çok çaba sarfettiler.

وقد بذل سينا موسى وسيدنا هارون الجهود الكبيرة من أجل إيمان فرعون.

Ancak Firavun bir türlü yola gelmedi ve küfürde ısrar ederek insanlara karşı zulmünü artırdı.

ولكن فرعون لم يهتدي إلى الصراط المستقيم بأي شكل وأصرّ على كفره وزاد في ظلم الناس.

Bunun üzerine Hz. Musa (a.s.) kavmini toplayarak Filistin'e doğru yola çıktı.

في مقابل ذلك قام موسى بجمع قومه والسفر باتجاه فلسطين.

Firavun bu durumu fark edince ordusuyla beraber Hz. Musa (a.s.) ve İsrailoğullarını takip etmeye başladı.

وعندما أدرك فرعون ذلك جمع جيشه وبدأ بالحقاق بموسى وقومه.

İsrailoğulları Firavun ve ordusunu görünce korkmaya başladılar.
وعندما رأى بنو إسرائيل فرعون وجيشه خافوا كثيراً.
İsrailoğulları “Yakalandık ey Musa!” diye sızlanmaya başladılar.
وبدأوا بالشكوى لسيدنا موسى بالقول "لقد أدركونا يا موسى".

Bu olayın devamı ayette şöyle geçmektedir: **“Musa: Asla! dedi, Rabbim şüphesiz benimledir, bana yol gösterecektir.” dedi. Bunun üzerine Musa’ya, “Asân ile denize vur!” diye vahyettik. Deniz derhal yarıldı, her parça koca bir dağ gibi oldu. Ötekilerini de oraya getirdik. Mûsâ’yı ve beraberindekilerin hepsini kurtardık...”**

والآية الكريمة التالية تروي لنا كيف جرت الحادثة: "قال كلاً إن معي ربي سيهدين، فأوحينا إلى موسى أن اضرب بعصاك البحر فانفلق فكان كل فرق كالطود العظيم، وأزلفنا ثم الآخرين، وأنجينا موسى ومن معه أجمعين، ثم أغرقنا الآخرين" (سورة الشعراء: 62-66).

5. Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el- Kürsi ve Anlamı

لنتعرف على آية الكرسي ومعناها:

Ayet el-Kürsi, Bakara suresinin 255. ayetidir.

آية الكرسي هي الآية رقم 255 من سورة البقرة.

İçinde “küresi” sözcüğü geçtiği için bu isimle anılır.

وقد سميت بذلك بسبب ورود كلمة الكرسي فيها.

Ayet, Yüce Allah’ın eşsiz sıfatlarını ve gücünü anlatır.

وتروي لنا الآية قدرة الله تعالى وصفاته التي ليس لها مثيل.

Hız. Peygamber insanın başına gelebilecek kötülük ve felakete karşı da Allah’a (c.c.) sığınarak bu ayetin okunmasını tavsiye etmiştir.

وقد أوصانا النبي الكريم ﷺ بقراءة آية الكرسي للالتجاء إلى الله لحمايتنا من المصائب والشور.

Ayet el-Kürsi’yi namazlardan sonra, yatağa yatınca, güne ve geceye başlarken okumak hadislerde tavsiye edilmiştir.

وهناك أحاديث نبوية توصينا بقراءة هذه الآية بعد الصلوات، وعند الاستلقاء من أجل النوم، وعند حلول الصباح وحلول المساء.

نهاية الوحدة الأولى

تست تدريبي عن الوحدة الأولى

1. - - - - yasaları bilmek, insanların çevresiyle uyum içerisinde yaşamasını sağlar. Bu, insanların birbirlerinin haklarına özen göstermesine ve birbirlerine zarar verici davranışlardan kaçınmasına yardım eder.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Toplumsal B) Biyolojik C) Fiziksel D) Evrensel

2. **Aşağıdaki ayetlerden hangisi insanın özgür irade sahibi olduğunu vurgulayan bir ayet değildir?**

A) “Şüphesiz biz insana doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör olsun.”

(İnsan suresi, 4. ayet)

B) “De ki: Hak Rabbinizdendir. Artık dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin...”

(Kehf suresi, 29. ayet)

C) “Dinde zorlama yoktur. Artık doğruluk ile eğrilik birbirinden ayrılmıştır.”

(Bakara suresi, 256. ayet)

D) “Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur.”

(Fatiha suresi, 1. ayet)

3. “Yeryüzünü enine boyuna uzatan, onda sabit dağlar ve ırmaklar meydana getiren, orada her tür bitkiden iki cins yaratan O’dur. Geceyi de gündüzün üzerine O bürüyüp örtüyor. Düşünen insanlar için şüphesiz bütün bunlarda ibretler vardır.”

(Ra’d suresi, 3. ayet)

Bu ayetteki hangi bölüm daha çok biyolojik yasalarla ilgilidir?

- A) Sabit dağlar yaratılması
B) Bitkilerin iki cins yaratılması
C) Gecenin gündüzü örtmesi
D) Düşünen insanlar için ibret olması

4. İslam, akıl sahibi olmayı sorumluluğun ön şartlarından biri saymıştır. Bu bakımdan akıl ve özgür irade sahibi insan, sorumluluğu başkasına yükleyemez. Akıllı kişi yaptığı işlerin sorumluluğunun kendisine ait olduğu bilinciyle hareket eder.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu parçadan çıkarılamaz?

- A) İnsan tüm tercihlerinden sorumludur.
B) Evrendeki sorumlu tek varlık insandır.
C) İnsan irade sahibi olduğu için sorumlu tutulur.
D) Akıl, insanın sorumlu tutulmasının diğer bir nedenidir.

5. Allah'ın, olacakları önceden planlayıp programlamasına - - - -, Allah'ın önceden planlayıp programladıklarının vakti geldiğinde meydana gelmesine ise - - - - denir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tevekkül - kader
B) kaza - ecel
C) kader - kaza
D) ecel - ömür

6. • Bazı gök cisimlerinin etrafını saran gaz tabakasına atmosfer denir.
• Atmosfer, canlıların yaşaması için gerekli oksijen, karbondioksit ve azot kaynaklarını büyük ölçüde sağlar.
• Atmosfer, öldürücü ultraviyole ışınlarından ve kozmik ışıklardan, uzaydan yağın meteorlardan dünyayı korur.

Bu bilgiler aşağıdaki ayetlerden hangisi ile ilgilidir?

- A) "...Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa (Allah) ona bir çıkış (yolu) gösterir..."

(Talak suresi, 2. ayet)

- B) "Kim doğru yolu seçerse kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur..."

(İsrâ suresi, 15. ayet)

- C) "... Böylece herkes kazancına göre karşılık görür. Onlara haksızlık edilmez."

(Casiye suresi, 22. ayet)

- D) "Gökleri yedi kat yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin..."

(Mülk suresi, 3. ayet)

7. Tüm canlılar varlıklarını sürdürebilmek için oksijene ihtiyaç duyar. Denizde yaşayan canlılar için suyun tuzluluk oranı, onların varlıklarını sürdürebileceği seviyededir. Yıldızların ve gezegenlerin büyüklükleri ile birbirlerinden uzaklıkları evrenin dengesini bozmayacak şekilde Allah tarafından takdir edilmiştir.

Bu paragraftan çıkarılabilecek en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deniz canlıları tuzlu suda yaşayabilir.
- B) Allah, her şeyi bir ölçüye göre yaratmıştır.
- C) Canlılar yaşayabilmek için oksijene ihtiyaç duyar.
- D) Gök cisimleri arasındaki uzaklık orantılı olduğu için evrende düzen gözlenir.

8. “Biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık.”

(Kamer suresi, 49. ayet)

Bu ayette geçen “ölçü” sözcüğü aşağıdakilerden hangisiyle karşılanamaz?

- A) Sistem
- B) Uyum
- C) Rastlantı
- D) Düzen

9. I. Alkollü olarak araba kullanan Ahmet Bey kaza yaptığında “Kaderin önüne geçilmez.” dedi.

II. Borçlarını ödemek için ek iş yapan Hasan Bey “Elimden geleni yapıyorum. Çalışmak benden rızık Allah’tandır.” diye düşündü.

III. Sınavda kopya çekerken yakalanan Şakir, “Allah’ın takdiri böyleymiş.” diyerek kendisini rahatlattı. IV. Hava alanı yolundaki trafik kazası nedeniyle uçağ kaçırın Ali Bey, “Bunda da bir hayır vardır.” dedi ve bir sonraki uçakta yer ayırttı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri kader inancı açısından doğrudur?

- A) I ve III.
- B) I ve IV.
- C) II ve III.
- D) II ve IV.

10. **Aşağıdaki ifadelerden hangisi İslam’ın kader anlayışına uygundur?**

- A) İnsan sınırsız bir iradeye sahiptir.
- B) İnsan davranışlarından sorumludur.
- C) Evren kendiliğinden meydana gelmiştir.
- D) İnsan Allah’ın takdirini değiştirme gücüne sahiptir.

